

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI ANIMATORA LGD ZBENINY 21-23 czerwca 2018

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI ANIMATORA LGD

Priorytet: Wspieranie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich;

Cele KSOW: Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy na terenach wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Działania przewidziane w projekcie

- **Warsztaty**

Trzy warsztaty po 3 dni, zaplanowane w okresie od kwietnia do czerwca 2018 roku w czterech lokalizacjach

- **Wyjazdy studyjne i seminaria**

Wyjazdy studyjne połączone z seminarium regionalnym (zaplanowane we wrześniu), które uwzględnią praktyczne aspekty pracy animatora i umożliwią prowadzenie konsultacji z osobami dysponującymi doświadczeniem

- **Konkurs z nagrodami pieniężnymi dla uczestników Akademii Umiejętności Animatora LGD**

Przedmiotem konkursu będzie relacja z działań podjętych przez uczestnika warsztatów w swoim środowisku lokalnym w okresie wakacyjnym (lipiec-sierpień) w 2018 roku

- **Konferencja podsumowująca**

Przewidywany termin: wrzesień/październik 2018 r.

Konferencja będzie poświęcona wymianie doświadczeń oraz dobrych praktyk.

Jednym z ważniejszych punktów w programie konferencji będzie dyskusja nad rekomendacjami dla FAOW w zakresie dalszych szkoleń animacyjnych, w której będą brali udział zarówno uczestnicy Akademii Umiejętności Animatora LGD, jak i eksperci reprezentujący różne obszary kompetencji.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI ANIMATORA LGD wskaźniki

1. Minimum 60 animatorów przygotowanych do pełnienia swojej roli
2. Wypracowanych 8 inicjatyw animacyjnych (po 2 na każdy z 4 regionów)
5. Praca z tutorem – 3h/uczestnika
6. Konkurs – inicjatywy (forma: pokazanie, opisanie, reportaż inicjatyw animacyjnych...)
7. Wyjazd studyjny – 4 wyjazdy, w każdym regionie
8. Seminaria – w 4 regionach, do 50 osób
9. Konferencja przełom września/października – udział ok. 70 osób

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Rola animatora

- a. role, funkcje
- b. animacja w procesie lokalnego rozwoju

Rozwój osobisty

- a. system wartości i poczucie sensu, zaufanie
- b. Kreatywność

Warsztat pracy animatora

- a. narzędzia animacji, przepływ informacji
- b. nowoczesne technologie w pracy animacyjnej

Komunikacja interpersonalna

- a. psychospołeczne uwarunkowania animacji aktywności
- b. słuchanie i formułowanie komunikatów

Praca z grupą

- a. prowadzenie spotkań
- b. metodyka pracy grupowej

Podejście LEADER

- a. idee i istota podejścia LEADER (RLKS)
- b. etapy budowania lokalnego partnerstwa

Zarządzanie zmianą

- a. teoria zmiany
- b. zarządzanie procesem lokalnego rozwoju

Komunikacja społeczna

- a. specyfika grup i środowisk lokalnych
- b. kanały i środki przekazu

Diagnoza lokalnego środowiska

- a. gromadzenie danych wtórnych
- b. prowadzenie badań społecznych

Zarządzanie projektem

- a. zarządzanie cyklem projektu
- b. cele i rezultaty, działania i produkty działań

1

- początek procesu grupowego i gotowości do uczenia się
- rola animatora lokalnej aktywności

2

- podejście typu LEADER
- aspekty osobiste/komunikacja interpersonalna

3

- aspekty osobiste/komunikacja interpersonalna
- przygotowanie wizji lokalnej

ZADANIE 1**przeprowadzenie wizji lokalnej****4**

- wizja lokalna i lokalna diagnoza
- elementy warsztatu pracy animatora

5

- elementy zarządzania projektem
- przegląd procesu uczenia się i osiągnięć

6

- elementy zarządzania projektem
- zarządzanie zmianą
- plan działania animatora

ZADANIE 2**identyfikacja lokalnych inicjatyw****7**

- autoprezentacja, prezentacja inicjatyw
- praca z grupą / komunikacja społeczna

8

- komunikacja społeczna
- elementy warsztatu pracy animatora

9

- rola animatora
- refleksja / wnioski / rekomendacje

kwiecień 2018

maj 2018

czerwiec 2018

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kluczowe tematy trzeciego zjazdu

- Wasze działania animacyjne - **prezentacje** (w tym elementy ćwiczenia autoprezentacji, komunikacji z audytorium, udzielania informacji zwrotnej)
- Opisy 3 inicjatyw, (ważne także dla FAOW), które pozwolą nam **pogłębiać wiedzę o procesach, roli animatora, wesprą autorefleksję animatorów**
- **Praca z grupą**, procesy grupowe, konflikt w grupie, motywowanie, wspieranie aktywizowane
- **Zaplanowanie** wizyty studyjnej i seminarium podczas wizyty (miejsce?, ludzie?, przebieg?, zadania? role?)
- **Analiza nabytych kompetencji i ewaluacja cyklu warsztatów**

- Przekazanie kompletu informacji o
  - konkursie – w tym zebranie zgłoszeń na konkurs
  - konferencji, zaproszenie na nią
  - o tutoring

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Autoprezentacja, informacja zwrotna

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ZASADY udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej

- opisuj zachowanie, udzielaj informacji o zachowaniu - a nie o osobie
- wypowiedz się bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu
- zwracaj się bezpośrednio do osoby, nie mów o niej
- bądź konkretny
- nie formułuj pochopnych wniosków
- nie udzielaj informacji zwrotnej co do aspektów, na które odbiorca nie ma wpływu
- skup się na „tu i teraz”, a nie „w ogóle”
- dziel się pomysłami, nie udzielaj rad
- skup się na korzyści, jaką informacja może dać tej osobie
- przekazuj tyle informacji, ile może „zużyć” dana osoba
- pamiętaj, że są jeszcze inni, którzy mogą udzielać informacji zwrotnych

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

	Nigdy-----Zawsze				
	1	2	3	4	5
1. Stawiam sobie określone cele przed rozpoczęciem prac nad wystąpieniem	1	2	3	4	5
2. Badam audytorium i określám jego poziom	1	2	3	4	5
3. Wszechstronnie analizuję temat wystąpienia	1	2	3	4	5
4. Najpierw zapisuję główne myśli (tezy) wystąpienia.	1	2	3	4	5
5. Porządkuję informacje formułując główne punkty i podpunkty.	1	2	3	4	5
6. Piszę wprowadzenie, które przyciągnie uwagę audytorium.	1	2	3	4	5
7. Przygotowuję proste, dobrze przekazujące informację pomoce wizualne.	1	2	3	4	5
8. Stosuję różnego rodzaju pomoce wizualne: slajdy, filmy, plakat, ulotki.	1	2	3	4	5
9. Dbam o równowagę między liczbą stosowanych pomocy wizualnych a mówieniem.	1	2	3	4	5
10.Ćwiczę swoje wystąpienie kilka razy.	1	2	3	4	5
11.Stosuję odpowiednie techniki oddychania, by opanować pierwsze minuty tremy.	1	2	3	4	5
12.Przed rozpoczęciem sprawdzam stan pomieszczenia, w którym mam wystąpić.	1	2	3	4	5
13.Sprawdzam, czy sprzęt jest na miejscu i czy jest sprawny.	1	2	3	4	5
14.Przekazuję informacje z entuzjazmem i odpowiednią mimiką.	1	2	3	4	5
15.Posługuję się notatkami tylko w głównych momentach wystąpienia.	1	2	3	4	5
16.Utrzymuję cały czas kontakt wzrokowy z audytorium.	1	2	3	4	5
17.Przechodzę sprawnie od jednej do drugiej pomocy wizualnej.	1	2	3	4	5
18.Moje gesty są dostosowane.	1	2	3	4	5
19.Mój głos jest mocny i odpowiednio modulowany.	1	2	3	4	5
20.Na zakończenie podsumowuję i proszę o opinie (jeżeli taka jest formuła spotkania).	1	2	3	4	5

Jak było? Co było do zrobienia? Co chcieliśmy osiągnąć (cele)?	
Którymi sprawami chcieliśmy się zająć?	
Jakie rezultaty były oczekiwane? Jak chcieliśmy je sprawdzać?	
Jakie mieliśmy pomysły na działania?	
Jakie zmiany nastąpiły? Kogo one dotyczą?	
Jak zajęliśmy się wybranymi sprawami?	
Co konkretnie zrobiliśmy?	
Dzięki czemu było to możliwe?	
Jak rozpowszechniliśmy informację o inicjatywie?	
Jak utrwalimy rezultaty? Jakie będą następne kroki?	

Konkurs

*dla uczestników Akademii Umiejętności
Animatora LGD:*

„Od teorii animacji do praktycznej realizacji”

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowni uczestnicy Akademii Umiejętności Animatora LGD!

- Przez trzy kolejne sesje warsztatowe podnosiliście swoje kompetencje w zakresie animacji lokalnych społeczności.
- Poznawaliście reguły rządzące zachowaniami jednostek i zbiorowości ludzkich.
- Zgłębialiście arkania warsztatu animatora.
- Wymieniliście między sobą doświadczenia.
- Czas sprawdzić „nową” ale także tę dotychczasową wiedzę w praktycznym działaniu.

**Zapraszamy wszystkich uczestników warsztatów Akademii Umiejętności
Animatora LGD do udziału w Konkursie, który polega na złożeniu
udokumentowanej relacji wraz z autorefleksją
z działań animacyjnych.**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Obszary szczególnie ważne

1. **Logika interwencji w oczach animatora** i sposób jej opisu (narracja), spójność opisu, zarządzanie działaniem oraz jego zbieżność z celami ważnymi dla zrównoważonego rozwoju (lokalnie i na poziomie ponadlokalnym).
2. **Powiązanie działania w społeczności z diagnozą i wykorzystanie w nim lokalnych zasobów** – już od etapu diagnozy. Uwzględnienie faktu, że diagnoza to też interwencja animacyjna!
3. Zaprezentowanie **procesu animacji, rola animatora w tym procesie, planowana zmiana społeczna i rozumienie swojej roli jako animatora w tej zmianie**, świadomość własnych zasobów /ograniczeń i wykorzystywanie tego potencjału w sposób dopasowany do danego środowiska i jego sytuacji. Refleksje, wnioski na temat swojego miejsca i roli w procesie animacji w środowisku lokalnym.
4. **Działania partnerskie i koalicyjne**, włączanie ludzi (kogo? w co? jak?), wzmacnianie partycypacji, na ile zachęcam, mobilizuję innych, umiejętność budowania i wspierania relacji.
5. **Innowacyjność, kreatywność i oryginalność** pomysłu, być może także dotarcie do grup „niewidocznych”, nowoczesne technologie lub stare, dobre sposoby – ze wskazaniem na prostotę zastosowania i użytkowość obu.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Pula nagród

- Ocena będzie dokonana w każdej z czterech grup regionalnych i w każdej grupie zostaną przyznane następujące nagrody pieniężne:

I nagroda w wysokości	2.500,00 zł
II nagroda w wysokości	1.500,00 zł
III nagroda w wysokości	1.000,00 zł
dwa wyróżnienia po	500,00 zł
- Od każdej nagrody potrącany jest podatek w wysokości określonej przez właściwe przepisy prawa powszechnie obowiązującego.
- Nagroda zostanie przelana na konto wskazane przez autora nagrodzonego opracowania w terminie 20 dni roboczych od dnia ogłoszenia wyników konkursu w czasie konferencji kończącej realizację operacji.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Minimalny zakres działań

które animator powinien wykonać to:

- diagnoza środowiska, w którym planuje animacje,
- opracowanie planu działań animacyjnych,
- przeprowadzenie spotkań z mieszkańcami,
- wyłonienie grupy mieszkańców gotowych do działania,
- ustalenie zakresu tematycznego aktywności grupy w kontekście diagnozy,
- przygotowanie założeń projektu wpływającego na rozwiązanie (złagodzenie) problemu zidentyfikowane w diagnozie.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zasady składania prac konkursowych

- 7 września 2018 roku
- udokumentowana (spisana, nagrana, sfilmowana lub w formie prezentacji) relacja i autorefleksja z działań podjętych w okresie trwania operacji (projekt) pod nazwą: „Akademia Umiejętności Animatora LGD” nie później jednak niż do 31 sierpnia 2018 roku, w swoim środowisku lokalnym (lub innym objętym funkcjonowaniem LGD, która go skierowała do udziału w Akademii).
- Opracowanie przygotowane na Konkurs należy przekazać osobiście Koordynatorowi regionalnemu: Agnieszka Rosińska agaros@main.amu.edu.pl

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ocena prac konkursowych

W trakcie oceny będą brane pod uwagę następujące elementy:

- **Przedstawiona relacja z działań** podjętych w okresie trwania operacji (projekt) pod nazwą: „Akademia Umiejętności Animatora LGD” nie później jednak niż do 31 sierpnia 2018 roku, w swoim lokalnym środowisku (lub innym objętym funkcjonowaniem LGD, która go skierowała do udziału w Akademii).
- **Autorefleksja** pokazującą rolę, problemy i sukcesy animatora w trakcie pracy w lokalnym środowisku.
- Wynik przeprowadzonej **diagnozy środowiska**.
- **Plan działań animacyjnych**.
- **Założenia projektu**.
- **Forma** złożonych opracowań, przy czym nie będzie preferowana żadna ze wskazanych w regulaminie form: opis, nagranie, film czy prezentacja multimedialna.

W trakcie oceny zostanie zwrócona uwaga na **konkretność i wiarygodność udokumentowania działań animacyjnych, a także uzyskane rezultaty tych działań**.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Komisja konkursowa

- W skład komisji będzie wchodzić 10 osób. Dwóch przedstawicieli KSOW, dwóch przedstawicieli FAOW, dwóch trenerów oraz po jednej osobie z 4 regionów
- Decyzja Komisji w sprawie oceny opracowań jest ostateczna. Nie przysługuje od niej żaden środek odwoławczy.
- Członkowie Komisji są w swej ocenie suwerenni i niezależni.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kontakt

Informacji dotyczących Konkursu udziela:

Leszek Leśniak

e-mail: leszek.lesniak_xl@wp.pl

telefon: 605 364 368

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wyjazd studyjny

Praktycznym wymiarem szkoleń/treningów dla animatorów będą zorganizowane dla każdej grupy wyjazdy studyjne - wymiar praktyczny, wymiana doświadczeń, dobre praktyki, dyskusja, spotkania.

Wyjazd studyjny wraz z seminarium trwa 3 dni (2 noclegi)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Seminarium (regionalna debata)

Ideą zadania jest umożliwienie poszczególnym grupom animatorów zrealizowanie wspólnego działania, umożliwiającego im nawiązanie bliższej współpracy i zwiększenie zaangażowania. Dodatkowo, organizacja regionalnych debat umożliwi dzielenie się doświadczeniami zarówno przez animatorów uczestniczących w projekcie, jak i wymianę doświadczeń z innymi uczestnikami debat – w tym LGDami, które nie uczestniczyły w projekcie oraz innymi istotnymi partnerami.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Tematyka debat regionalnych

Tematyka debat regionalnych zostanie w szczególności określona przez poszczególne grupy animatorów.

W każdym seminarium uczestniczyć będzie średnio ok. 50 osób

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ludzie w grupach ... ... grupa w społeczności ... społeczność grup

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Etapy procesu grupowego prowadzącego zespół do działania w społeczności

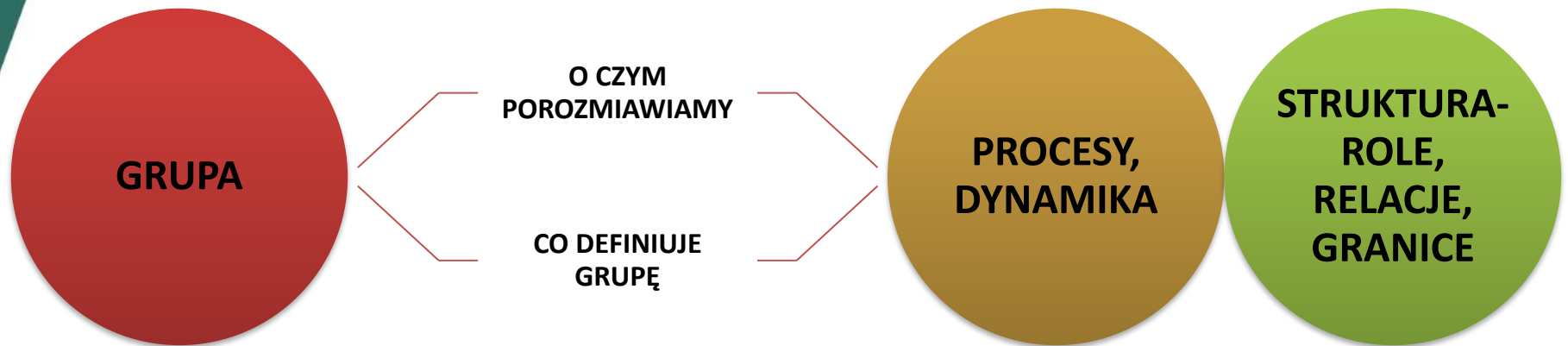
ETAPY	CZŁONKOWIE GRUPY	ANIMATORKA (przez zadawanie pytań)
Etap I	Są niepewni i niezadowoleni z istniejącej sytuacji, ale pasywni.	
		Stymuluje ludzi do pomyślenia o tym, dlaczego są niezadowoleni i co w związku z tym można zrobić.
Etap II	Teraz są świadomi pewnych potrzeb.	
		Stymuluje ludzi do myślenia o wprowadzeniu zmian dla zaspokojenia określonych potrzeb.
Etap III	Teraz są świadomi konieczności wprowadzenia określonej zmiany.	
		Stymuluje ludzi do przemyślenia tego, jak mogą wspólnymi siłami wprowadzić zmianę.
Etap IV	Analizują wszystkie za i przeciw, próbując ustalić wspólne potrzeby.	
	 	Jeśli potrzeba, stymuluje ludzi do przemyślenia tego, jak mogą się najlepiej zorganizować do przeprowadzenia działania.
Etap V	Planują, co i jak mają do zrobienia i jak to można zrobić.	
	 	Stymuluje ludzi do przemyśleń i zdecydowania w szczegółach o tym, co należy zrobić, kto to robi, kiedy i jak.
Etap VI	Działają według planu.	
		Stymuluje ludzi do myślenia o tym, jakie nieprzewidziane przeszkody i trudności mogą napotkać na swojej drodze (animatorka może będzie musiał pomóc grupie przepracować każdy z pięciu etapów i zdecydować o tym, jak ponownie zabrać się do rozwiązania problemu).
Etap VII	Są usatysfakcjonowani z rezultatów, które osiągnęli.	

Rys. 2. Etapy procesu grupowego prowadzącego zespół do działania w społeczności

Źródło: opracowanie własne na podstawie P. Jordan, B. Skrzypczak, *Szkoła animatorów społecznych. Kim jest animator społeczny?*, http://www.ipsir.uw.edu.pl/UserFiles/File/Katedra_Socjologii_Norm/TEKSTY/Pawe%20Jordan%20i%20Bohdan%20Skrzypczak%20-%20Kim%20jest%20animator%20spoeczny.pdf.

PSYCHOLOGIA GRUP – „UKRYTA” SPECJALIZACJA ZAWODOWA ANIMATORA

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Grupa – jak powstaje

Przyjmuje się, że **każda zbiorowość ludzi, kiedy zaistnieje ku temu okazja** (jednoczący ludzi przedmiot zainteresowania czy cel), **przekształca się w grupę** i że sprzymierzanie się ludzi jest zjawiskiem koniecznym dla ich indywidualnego rozwoju*

Wiedza i umiejętności kierowników i członków grupy dotyczące zjawisk grupowych i związane z prowadzeniem grup zwiększają skuteczność zespołu

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

* Za: Berry, Poortinga, Segall, Dasen, 1992, Argyle, 1994.

Grupa – co jest jej istotą?

- Zbiór ludzi pozostających ze sobą w pewnych stosunkach, które powodują, że ludzie ci są od siebie wzajemnie zależni?
- **NIE są grupą społeczną zbyt szerokie zbiory ludzi np. widzowie w teatrze, tłum**
- Istotą grupy jest **wzajemna interakcja, komunikowanie się**, to pewna liczba osób, które komunikują się ze sobą wzajemnie w jakimś okresie czasu – jest ich wystarczająco niewiele – bezpośrednia komunikacja

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

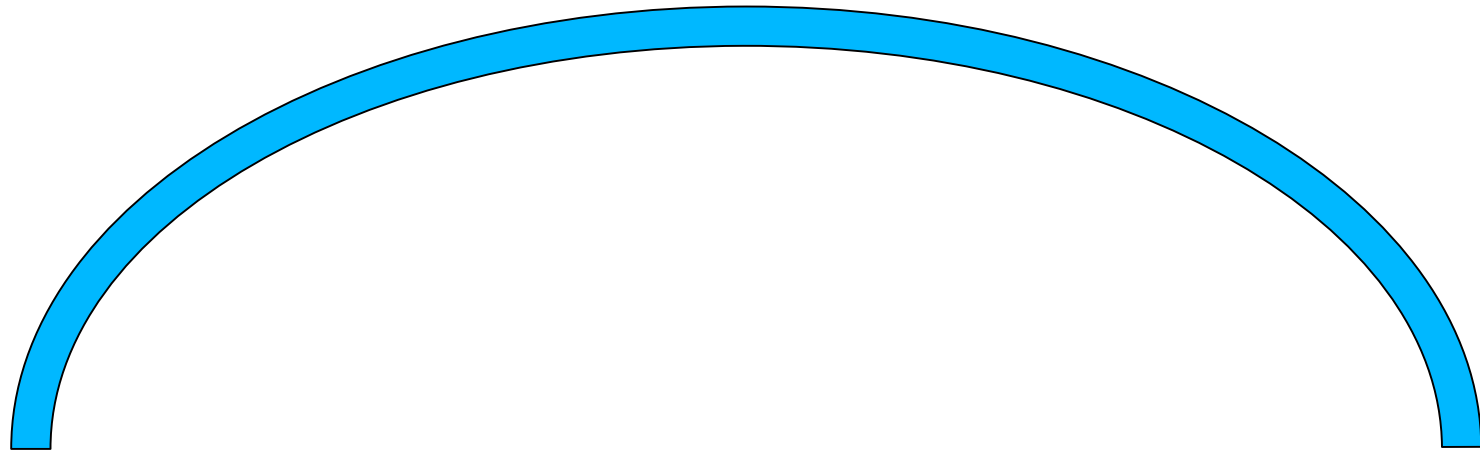
aby o dwóch lub więcej osobach można było powiedzieć, że stanowią grupę, powinny być spełnione określone warunki:

- między tymi osobami musi istnieć bezpośrednia interakcja
- osoby muszą mieć wspólny cel
- w zbiorze ludzi stanowiący grupę muszą istnieć normy
- w tym zbiorze musi istnieć struktura - role
- osoby te muszą mieć świadomość, że stanowią odrębną w stosunku do innych grupę

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Grupa – fazy życia zespołu

Młodość

Dorastanie

Dojrzałość

Starość

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Grupa – fazy życia zespołu

W toku rozwoju grupy pojawiają się kolejno takie fazy, w których:

1. grupa nastawiona jest na przyjmowanie i potrzebuje dużo troskliwości, pielęgnowania, ochrony, ale także inwestowania w nią (**faza młodości**),
2. grupa bucha energią, rozrzutnie i często bezproduktywnie, potrzebuje stawiania ograniczeń i ukierunkowywania (**faza dorastania**),
3. grupa gotowa jest produkować, dawać innym, staje się samosteroowna i rozważna (**faza dojrzałości**),
4. grupa, która w sposób naturalny traci energię staje się ważnym, wartościowym kawałkiem historii każdego z jej uczestników, lecz bez szans na przyszłość przy zachowaniu w niezmienionej postaci (**faza starości**).

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Początek – młodość grupy

1. uczestnicy stawiają sobie nawzajem **wysokie wymagania**, ale też od innych nie będących w ich grupie **oczekują bardzo wiele** (trudność dla prowadzącego – cierpliwe „rodzicielstwo”)
2. mają ogromny potencjał, są bardzo **twórczy**, podejmują wiele inicjatyw, mają silną wiarę we własne możliwości, angażują się „w ciemno”, są łatwowierni itd.
3. zachęcają swych członków do **eksperymentowania i podejmowania ryzyka** (prowadzący – uważny, dający informacje zwrotne dotyczące możliwych konsekwencji),
4. ich kultura jest na tyle nieokreślona, że może zaakceptować najrozmaitsze style zachowań współuczestników, **nie istnieją jeszcze wzory zachowań** (np. formy zwracania się do siebie, ubierania, angażowania itd.), a więc brak również precyzyjnego narzędzia kontroli zachowań uczestników grupy, jak i pozwalającego ustalić „kto jest, a kto nie jest nasz”

Uwaga: pojawiają się ukryte narzędzia kontroli wokół wyrażanych nie wprost norm – grupa wymienia **niewerbalne/werbalne sygnałów** wokół reguł/granic.

Docieranie – faza dojrzewania

1. członkowie grupy zaczynają zadawać sobie bardziej wprost pytania o to, **czym są jako grupa i o co im chodzi**,
2. sprawdzają, jak dalece **można zaufać grupie** i jej uczestnikom, jak stabilne są podstawy ich związków (cele, motywy, reguły itd. grupowego działania),
3. poddają siebie i grupę licznym próbom sprawdzając do czego są już **gotowi** i jak użyteczne są posiadane zdobycze grupowe (np. podejmują się trudnych zadań, sprawdzają opanowane przez siebie w jednej sytuacji umiejętności w innych),
4. narasta potrzeba **jasności i jednorodności** (np. wyraźnego określenia uznawanych przez wszystkich wartości, celów wspólnych dążeń, deklaracji uczestnictwa i określenia charakteru zaangażowania w działania grupowe, dokonania podziału ról, przez poszczególnych uczestników itd.)

Motorem rozwoju staje się **konflikt**

Dojrzałość

1. część uczestników podejmuje **decyzję o przynależności** do grupy, zaufania grupie, gotowości podjęcia ryzyka, wtedy w nieco mniejszym stopniu „sprawdza” siebie i innych,
2. stabilizacji ulegają **związki emocjonalne** między uczestnikami grupy, pojawia się poczucie dumy, satysfakcja, silna tożsamość,
3. uczestnicy są zdolni do przedkładania doboru współpracowników ze względu na ich kompetencje rezygnując, w imię realizacji celów grupowych, z doborów emocjonalnych dyktowanych **lubieniem czy nielubieniem** poszczególnych uczestników grupy,
4. konflikty dotyczą częściej "spraw interpersonalnych"
5. pojawia się **stała tendencja** ujawniania i podejmowania konfliktów oraz skuteczne sposoby ich rozwiązywania,

Dojrzałość

6. prowadzący staje się **mniej widoczny**, mniej angażowany przez członków grupy do ich własnych działań (przynajmniej powinien 😊)
7. uczestnicy kierują się przeważnie **własnymi motywami**, są skłonni inicjować pracę z własnej woli, bez oglądania się na zachęty ze strony innych,
8. uczestnicy zaczynają **szanować czas i preferować** skuteczniejsze sposoby realizacji zadań, dopuszczają możliwość porzucania sposobów wypracowanych przez siebie samego i uznania większej wartości sposobów wypracowanych przez innych,
9. pojawia się duża gotowość do **uczenia się od innych** uczestników grupy,
10. utrzymuje się wysoki poziom **zadowolenia** uczestników grupy z uczestnictwa w niej

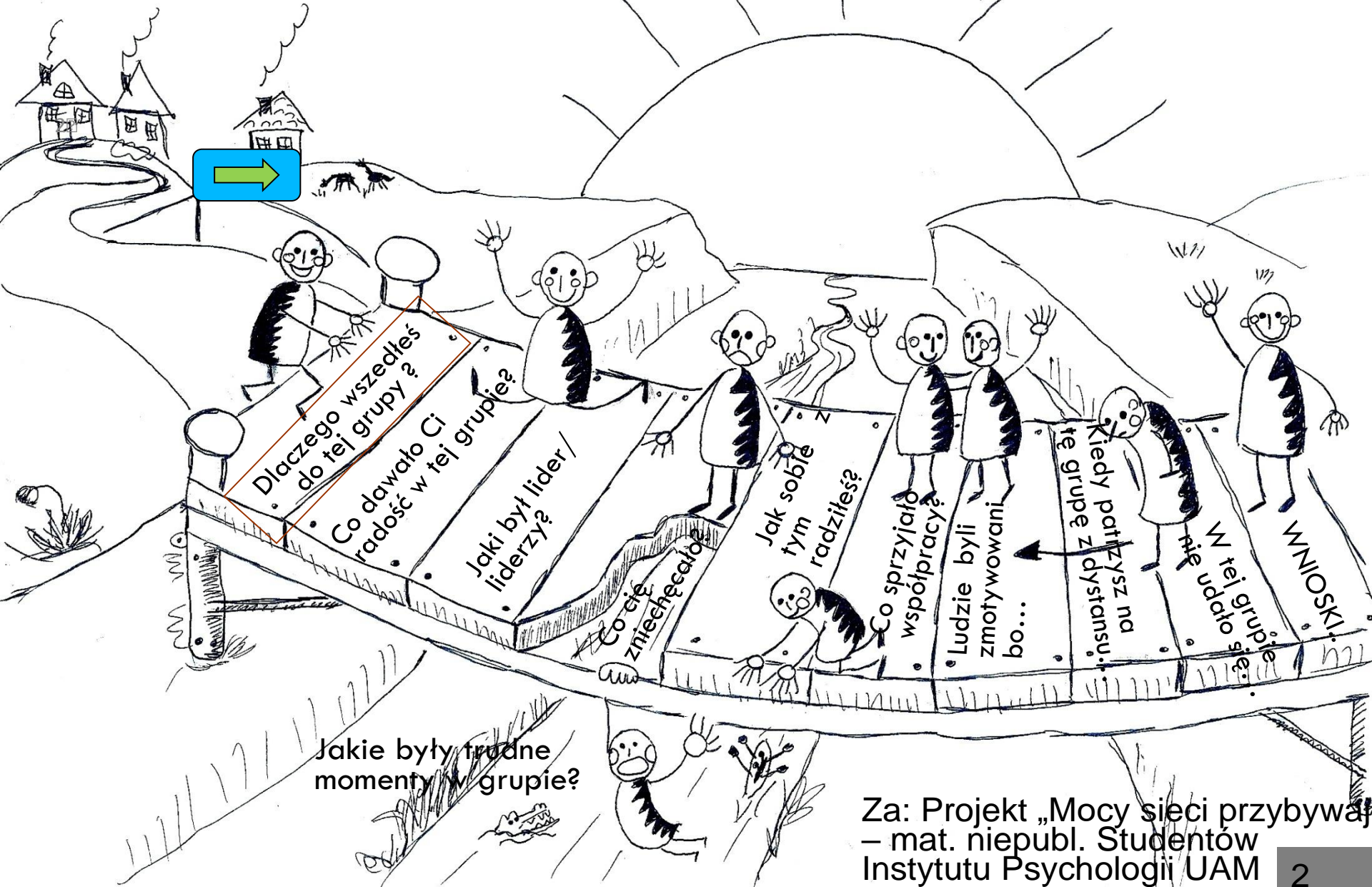
Poważne zagrożenie – **syndrom grupowego myślenia** – „na skróty”

Starość – koniec (i początek?)

1. u uczestników pojawia się równocześnie **wiele rozmaitych uczuć**: smutku z kończenia i rozstania, zadumy, nad tym, czego doświadczyli, lęku przed oceną (własną i innych) zmiany, jaka stała się ich udziałem i radości z tego, co zostało osiągnięte i co się przed nimi otwiera
2. wyraźnie **spada zaangażowanie** w pracę (pojawia się regres spowodowany poczuciem bezsensu pracowania razem, skoro grupa i tak już wkrótce przestanie istnieć),
3. mogą pojawić się liczne zachowania wynikające z chęci utrzymania grupy razem np. tzw. „**sztuczne problemy**”, wymyślane zadania itd.,
4. pojawiają się plany, wizje, projekty dotyczące tego, co się stanie po rozwiązaniu grupy i tego, czym wypełnić **pustkę** po „uwolnieniu się” od niej.

Ponowne uruchomienie działań jest możliwe – w nowej formule.

Moja udana grupa - arkusz ćwiczenia

Prowadzenie grup zadaniowych

**pomaganie uczestnikom
w stawaniu się grupą związaną
gotowością do współpracy**

**rozumienie i wykorzystywanie w
pracy z grupą procesów grupowych
(dynamicznych sekwencji zdarzeń,
powiązanych ze sobą zjawisk,
pojawiających się w życiu każdej
grupy)**

Rola animatora

**(budowanie zaufania, poszukiwanie
porozumienia, porządkowanie i
podsumowywanie, tworzenie celów;
wspólne planowanie, interpretowanie,
wypracowywanie pomysłów; wspólne
radzenie sobie, pomaganie, wzajemne
poważanie)**

**tworzenie związków
międzyludzkich sprzyjających
realizacji celów**

Prowadzenie grup zadaniowych

pomaganie grupie w radzeniu sobie ze zjawiskami ważnymi dla realizacji celów indywidualnych i grupowych (takimi, jak np. ukryte zamiary, szukanie uznania za wszelką cenę, dominacja, zniechęcenie, krytykowanie itd.)

wzmacnianie zdolności uczestników grupy do funkcjonowania samodzielnego i autonomicznego jako jednostek i jako członków grupy,

Rola animatora

uczenie uczestników grupy korzystania z doświadczenia grupowego w różnych sytuacjach. Termin *doświadczenie grupowe* określa ten typ doświadczenia osoby, w którego wytwarzaniu inni ludzie uczestniczyli nie tylko jako jego istotne elementy (bez ich obecności nigdy nie doszłoby do jego wytworzenia), ale i jako osoby przeżywające to samo w podobny sposób.

Przywoływanie wartości, dbałość o proces rozwojowy w dłuższej perspektywie czasowej

Zespół zadaniowy to grupa skupiająca się na zaspakajaniu własnych **potrzeb**, osiągnięciu wartościowych dla siebie **celów**.

Animator pracując z grupą zadaniową wykorzystuje procesy i zjawiska grupowe jako środki sprzyjające **poprawie efektywności**.

Grupa – zespół zadaniowy

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Grupa – zespół zadaniowy

- Celem pracy z grupą zadaniową jest doprowadzenie do sytuacji osiągnięcia przez nią

gotowości do organizowania się do realizacji zadań.

Nie każda grupa (a zależy to od poziomu dojrzałości oraz charakteru grupy) **daje na to równe szanse.**

Lider powinien organizować tak warunki rozwoju grupy, aby w sposób szczególny wykorzystać **te zjawiska grupowe, które będą wspomagały działania ukierunkowane dla cel.**

Praca z grupami zadaniowymi łączy w sobie umiejętności **animowania** (charakterystyczne dla liderów) i **prowadzenia** grup.

Grupa – zespół zadaniowy

Jest to możliwe dzięki wyzwaniu w zespole tendencji do:

wytwarzania i podtrzymywania wysokiego poziomu chęci do współdziałania ludzi,

tworzenia poczucia, że to co, robią ludzie i sposób koordynacji działań wynika **z podzielenia w grupie wspólnego celu,**

budowania tzw. potencjału grupy w postaci **wzrostu kompetencji poszczególnych jej członków i możliwości korzystania z tego zasobu przez każdego z grupy – warto szkolić grupę 😊**

Grupa – zespół zadaniowy

- Lider i ANIMATOR powinien organizować tak warunki rozwoju grupy, aby w sposób szczególny wykorzystać te **zjawiska grupowe, które będą wspomagały działania ukierunkowane dla cel.**
- Praca z grupami zadaniowymi łączy w sobie umiejętności **animowania i prowadzenia** grup - LIDEROWANIA.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Style przywództwa według Lippitt'a i White'a

Styl przywództwa	Efekty		
	Sympatia dla lidera	Atmosfera grupowa	Produktywność
<u>Autokratyczny</u>	Mniejsza	Agresywna, podległa, zależna, zorientowana na siebie	Wysoka (obecność lidera) Niska (brak lidera)
<u>Demokratyczny</u>	Większa	Przyjazna, skoncentrowana na grupie, zorientowana na zadanie	Stosunkowo wysoka (niezależna od obecności lidera)
<u>Nieingerujący (Liberalny)</u>	Mniejsza	Przyjazna, skoncentrowana na grupie, zorientowana na zabawę	Niska (wzrasta przy nieobecności lidera)

jak pracować w grupie /z grupą zadaniową

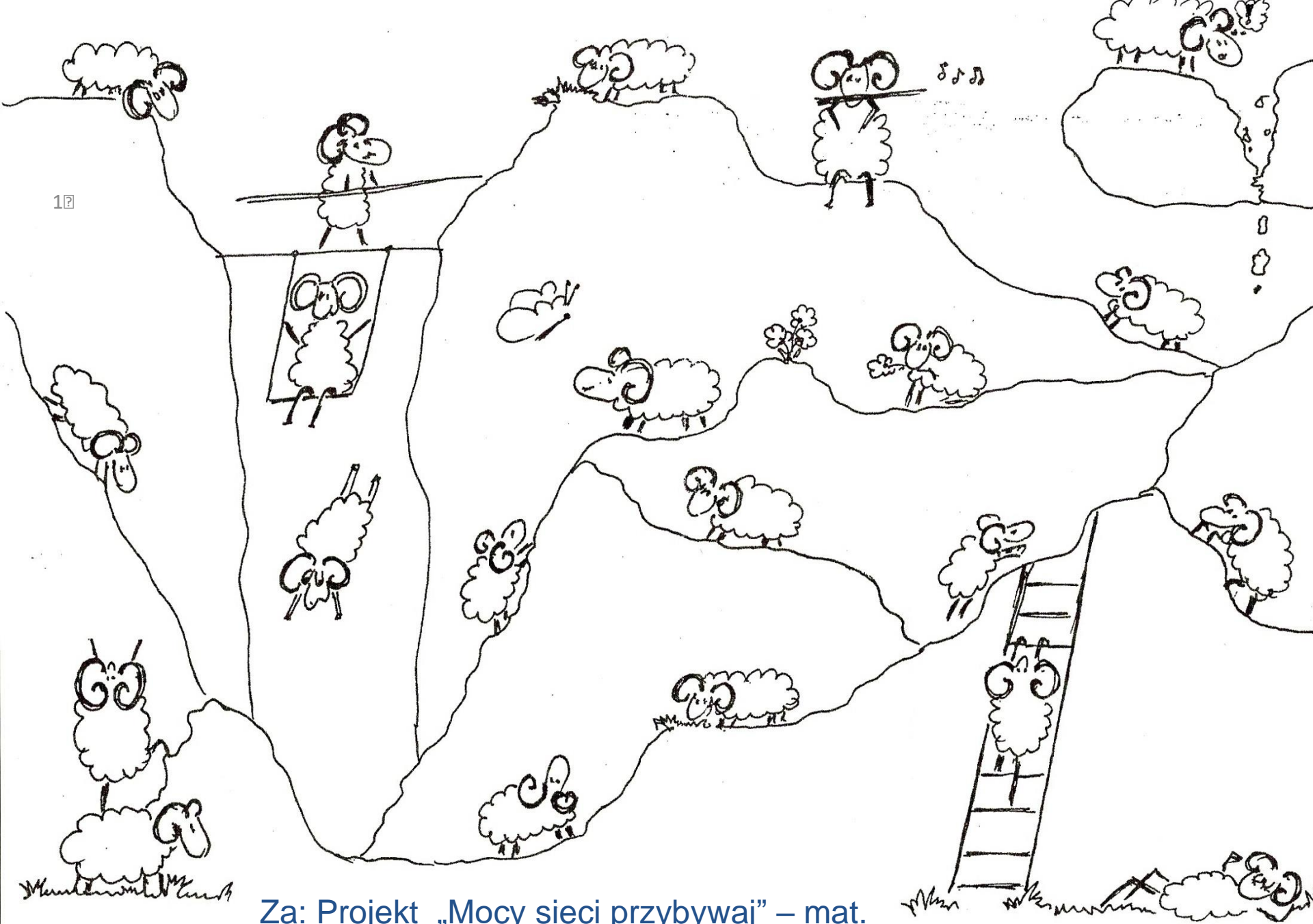
POZIOM DOJRZAŁOŚCI ZESPOŁU	Zadanie		
	ŁATWE, RUTYNOWE	NOWE ALE PROSTE	TRUDNE, ZŁOŻONE
Nowopowstały, młody zespół bez doświadczenia	?	?	?
Zespół dojrzewający – docierający się	?	?	?
Zespół dojrzały i sprawny w działaniu	?	?	?
Zespół w fazie rozstawania, kończenia, zamykania pracy	?	?	?

ROLE

- Kim jestem w moim aktualnym zespole?
- Jaką mam rolę dziś i jak ona się zmieniała w czasie?
- Jak jest moja rola w planowaniu różnego typu zadań?
- Co biorę na siebie a czego unikam, za czym tęsknię?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

12

Za: Projekt „Mocy sieci przybywaj” – mat. niepubl. Studentów Instytutu Psychologii UAM

Ludzie w grupach ... ... grupa w społeczności ... społeczność grup

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ludzie w grupach ... ... grupa w społeczności ... społeczność grup

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Działania partnerskie typu LEADER a kompetencje społeczne jednostki

CO TO MA WSPÓLNEGO Z TEMATEM GRUPY?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kompetencje społeczne

- Za kompetencje społeczne, uznaje się kompetencje osobowe, interpersonalne i międzykulturowe obejmujące pełny zakres zachowań przygotowujących osoby do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, szczególnie w społeczeństwach charakteryzujących się coraz większą różnorodnością, a także kompetencje potrzebne do rozwiązywania konfliktów w razie potrzeby

(Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 18 grudnia 2006 w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE))

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kompetencje społeczne

w zakres tych kompetencji wchodzi następujące umiejętności podstawowe:

- zdolność do konstruktywnego porozumiewania się w różnych środowiskach,
- wykazywania się tolerancją,
- wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia,
- negocjowania połączonego ze zdolnością tworzenia klimatu zaufania,
- zdolność do empatii
- osoby powinny być zdolne do radzenia sobie ze stresem i frustracją oraz do wyrażania ich w konstruktywny sposób,
- powinny dokonywać rozróżnienia sfery osobistej i zawodowej

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kompetencje społeczne

- Co sprzyja aktywizowaniu i rozwojowi tak rozumianych kompetencji społecznych?
- Jakie miejsce w tym procesie zajmuje udział osoby w działaniach partnerskich typu LEADER?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie zjawiska i procesy
wewnątrz i międzygrupowe
zwiększają
atrakcyjność społeczności lokalnej,
poziom indywidualnej satysfakcji
i tworzą przestrzeń
do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- **Działając w przestrzeni społecznej dysponujemy kilkoma rodzajami zasobów:**

- ekonomicznymi
- społecznymi
- kulturowymi
- psychologicznymi

Atrakcyjność społeczności, poziom indywidualnej satysfakcji i rozwój kompetencji społecznych zależy m.in. od tego:

- Czy osoby mają możliwość “inwestowania” zasobów
- Czy i jak możliwe jest przemieszczanie (konwersja) tych zasobów

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

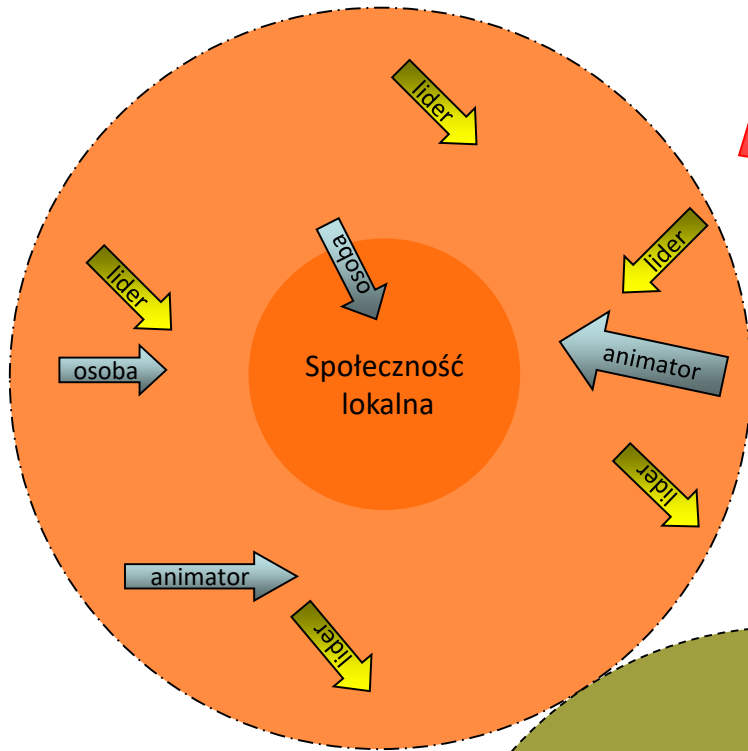
Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

- **kontakt**
- **skuteczna komunikacja**
- **zaufanie**
- **przewaga transakcji o charakterze:**

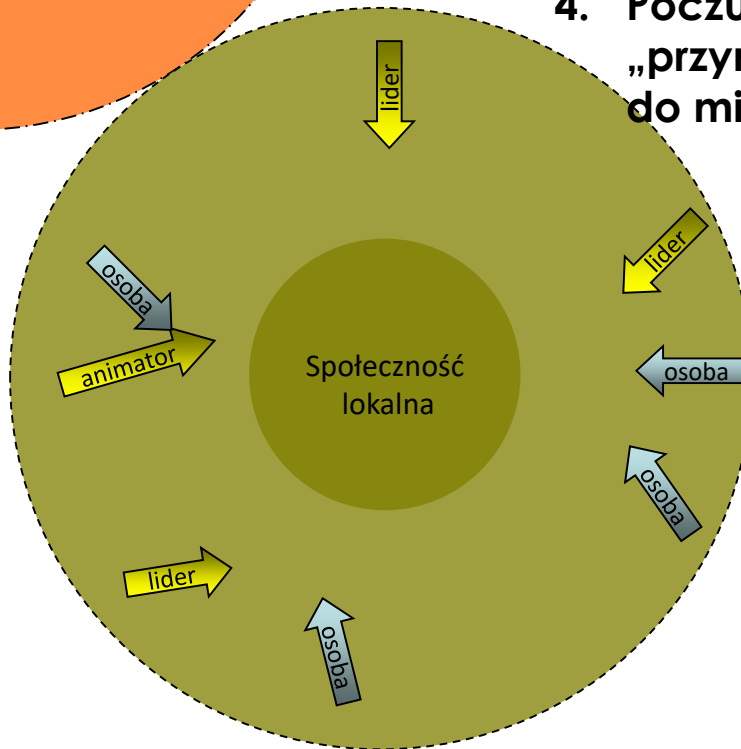
**wymiany/wzajemności,
zaangażowania i konsekwencji**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

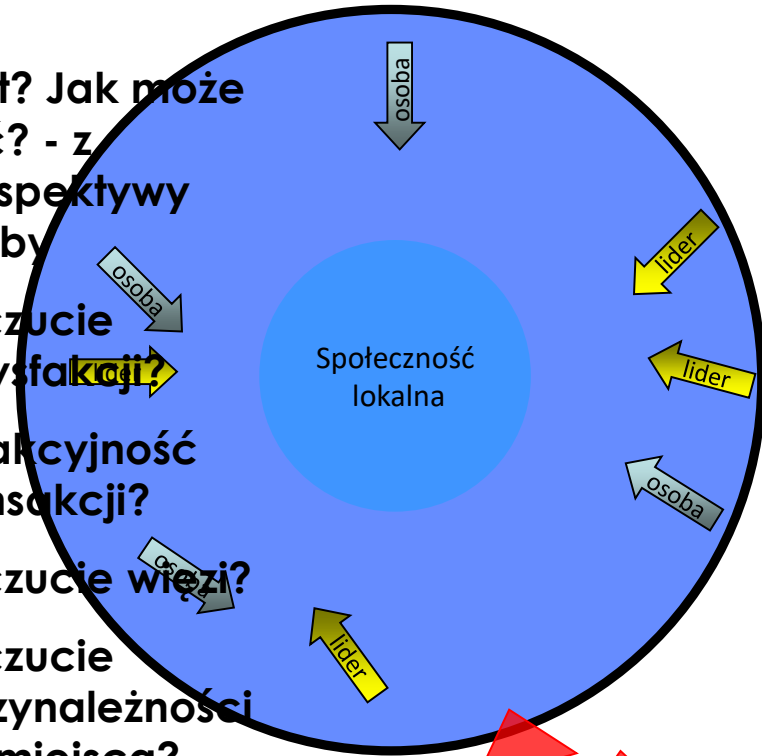

kontakt
skuteczna komunikacja
zaufanie
wymiana
wzajemność
zaangażowanie
konsekwencja

Jak jest? Jak może być? - z perspektywy osoby

1. **Poczucie satysfakcji?**
2. **Atrakcyjność transakcji?**
3. **Poczucie więzi?**
4. **Poczucie „przynależności do miejsca“?**

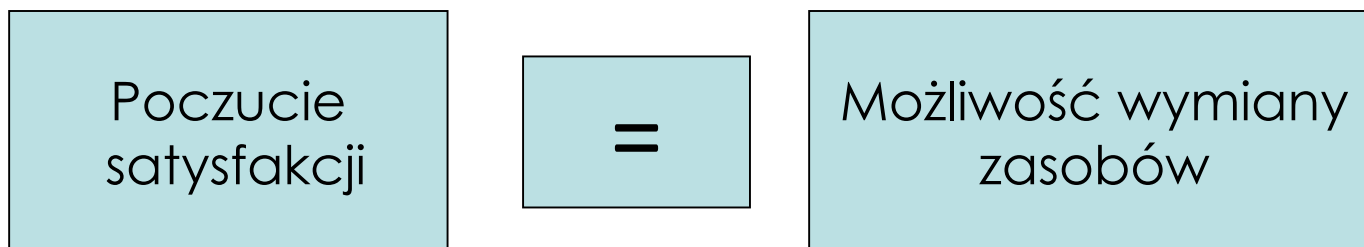

konflikt
stereotypizowanie
wykluczanie
naznaczanie
zachowania dyskryminujące

Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

- **Poczucie satysfakcji pojawia się szczególnie wtedy, gdy można dany zasób wymieniać na inny**

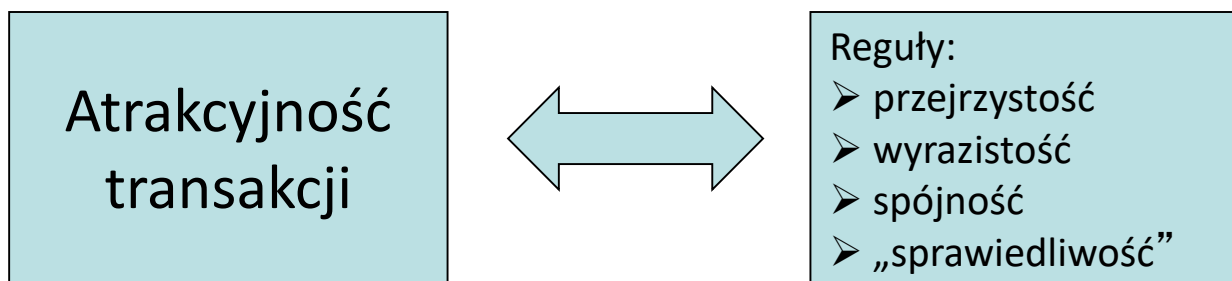
Formuła działań partnerskich proponuje ramy zachęcające do **wymiany zasobów**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

- **Atrakcyjność wymian (transakcji) na poziomie społeczności jest zwykle bardzo zróżnicowana i zależy od reguł obowiązujących w danej przestrzeni społecznej**

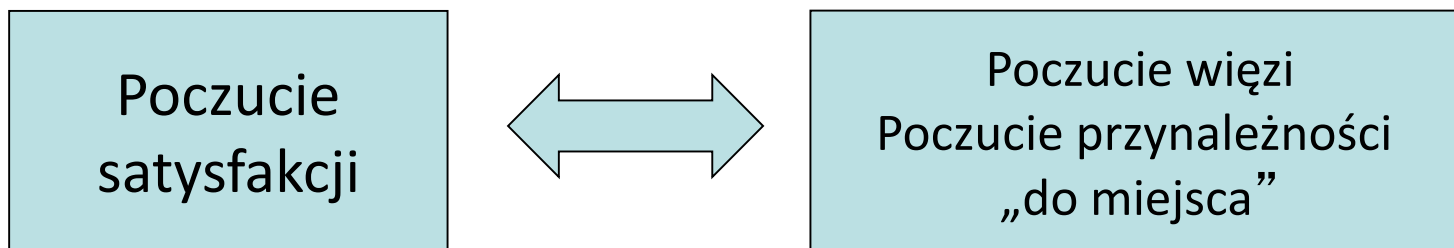
Czy reguły programów działań partnerskich (LEADER) spełniają powyższe kryteria?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

- **Poczucie satysfakcji, które pojawia się nie okazjonalnie czy przypadkowo, ale m.in. jest skutkiem działania według obowiązujących i przyjętych reguł, przyczynia się do wytwarzania poczucia więzi i przynależności do danej przestrzeni społecznej**

Partnerstwo typu LEADER wzmacnia te zasoby?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

W dynamice społeczności lokalnych można dostrzec dążenie do równowagi, która ma tendencje do reprodukcji się.

Możemy wyróżnić dwa typy takiej równowagi:

- **Kolejne sekwencje interakcji opierają się na malejących zasobach uczestników oraz malejącej tendencji do ich przemieszczania - zubożenie społeczności (powolna utrata zasobów)**
- **Kolejne sekwencje interakcji mogą oznaczać wzmacnianie i wzbogacanie społeczności – poczucie, że lepiej powodzi się pojedynczej osobie, ale przede wszystkim większej części społeczności (większa pula, lepszych jakościowo zasobów do dyspozycji)**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

- **Przestrzeń społeczna staje się przestrzenią doznawania satysfakcji, i aktywizacji kompetencji społecznych, jeśli jej uczestnicy dysponują możliwościami dokonywania przemieszczania swoich zasobów:**
  - 1) W ramach planu życiowego każdej osoby
  - 2) W relacjach tej osoby z innymi
- **Im bardziej osoby “autonomizują się” w swoich działaniach tym częściej może pojawiać się problem z przemieszczaniem zasobów (własne zasoby mogą być wtedy coraz „zazdrośniej strzeżone”) – sprzyja temu osiąganie coraz wyższych pozycji w strukturze grupy. Elementem równoważącym może być m.in. tworzenie i podtrzymywanie reguł, które będą zachęcały coraz bardziej autonomizujące się jednostki do inwestowania i przemieszczania swoich zasobów.**

Jakie reguły proponuje podejście partnerskie LEADER?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

- **Zasoby indywidualne umożliwiają awans w strukturze społeczności. Warunkiem koniecznym jest porozumiewanie się członków społeczności w kontekście posiadanych zasobów!**
- **To ważne, czy wiem w jakim zakresie mogę liczyć na Kowalskiego, a on na mnie – w zakresie jakich zasobów może dojść do wymiany!**
- **Zaradna społeczność jest zainteresowana zdobywaniem i przechowywaniem takich informacji!**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie zjawiska i procesy wewnątrz i międzygrupowe zwiększają atrakcyjność społeczności lokalnej, poziom indywidualnej satysfakcji i tworzą przestrzeń do aktywizowania i rozwoju kompetencji społecznych?

Atrakcyjność oferty danej społeczności zależy od indywidualnych zasobów poszczególnych osób:

- w wymiarze teraźniejszym **(to co atrakcyjne teraz, np. talenty, umiejętności, kompetencje członków danej społeczności)**
- przyszłym **(to co może się przydać w zetknięciu z nowymi wydarzeniami, np. talenty, umiejętności, kompetencje członków danej społeczności, które aktualnie nie są wykorzystywane)**
- przeszłym **(dziedzictwo danej społeczności, np. osoby pamiętające tworzenie się danej społeczności, ważne wydarzenia itp.)**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Problemy atrakcyjnej społeczności lokalnej:

Czynniki wyznaczające gotowość do eksploatacji zasobów społeczności:

- wielkość grupy – **im więcej członków wspólnoty - tym mniej zauważalna szkoda spowodowana przez jednostkę (wzrost eksploatacji)**
- obserwowanie, że inni zaczynają gromadzić zasoby powoduje naśladowanie **(wzrost eksploatacji)**
- spójność grupy i poziom zaufania – **im większe (ale w stosunkowo niewielkiej grupie) tym mniejsza eksploatacja albo bardziej wyrównana relacja wzajemności**
- możliwość komunikowania się członków grupy – **silniejsza współpraca, tendencje kooperacyjne mają szanse się ujawnić – eksploataowanie pod kontrolą**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Problemy atrakcyjnej społeczności lokalnej:

- **Czy społeczność jest w stanie diagnozować swoje zasoby i ograniczenia?**
- **Czy jest społecznością samoorganizującą się (stanowi strukturę, która ulega zmianie w zależności od czynników wewnętrznych i zewnętrznych)?**
- **Czy ma świadomość swojej odrębności (wyraźne granice – „my-oni”) i konsekwencji tego faktu np. tego że stereotypizuje grupę własną i obcą, że „inni” zarówno w grupie własnej, jak i obcej mogą być traktowani w sposób dyskryminujący, co może doprowadzać do nierównomiernej dystrybucji i dostępu do zasobów?**
- **Czy jest w stanie tworzyć wewnętrzne i zewnętrzne struktury typu „koalicje na rzecz” w zależności od zmieniających się warunków i potrzeb np. zmieniające się cele grupowe, problem tzw. „interesu społecznego” (kto i w którym imieniu występuje?)?**
- **Czy ma rozwijające się reguły dystrybucji dóbr np. wsparcia społecznego?**
- **Czy „radzi sobie sama ze sobą” i „z innymi”?**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

INFORMACJE

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Działania przewidziane w projekcie

- **Warsztaty**

Trzy warsztaty po 3 dni, zaplanowane w okresie od kwietnia do czerwca 2018 roku w czterech lokalizacjach

- **Wyjazdy studyjne i seminaria**

Wyjazdy studyjne połączone z seminarium regionalnym (zaplanowane we wrześniu), które uwzględnią praktyczne aspekty pracy animatora i umożliwią prowadzenie konsultacji z osobami dysponującymi doświadczeniem

- **Konkurs z nagrodami pieniężnymi dla uczestników Akademii Umiejętności Animatora LGD**

Przedmiotem konkursu będzie relacja z działań podjętych przez uczestnika warsztatów w swoim środowisku lokalnym w okresie wakacyjnym (lipiec-sierpień) w 2018 roku

- **Konferencja podsumowująca**

Przewidywany termin: wrzesień/październik 2018 r.

Konferencja będzie poświęcona wymianie doświadczeń oraz dobrych praktyk. Jednym z ważniejszych punktów w programie konferencji będzie dyskusja nad rekomendacjami

dla FAOW w zakresie dalszych szkoleń animacyjnych, w której będą brali udział zarówno uczestnicy Akademii Umiejętności Animatora LGD, jak i eksperci reprezentujący różne obszary kompetencji.

- KOŃCZYMY WARSZTATY
- POTRZEBUJEMY ZAPLANOWAĆ WIZYTĘ STUDYJNĄ Z SEMINARIUM
- ZAPRASZAMY DO KONKURSU
- ZAPRASZAMY NA KONFERENCJĘ
- TUTORZY CZEKAJĄ

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI ANIMATORA LGD - A JAKIE SĄ WASZE CELE I „WSKAŹNIKI”

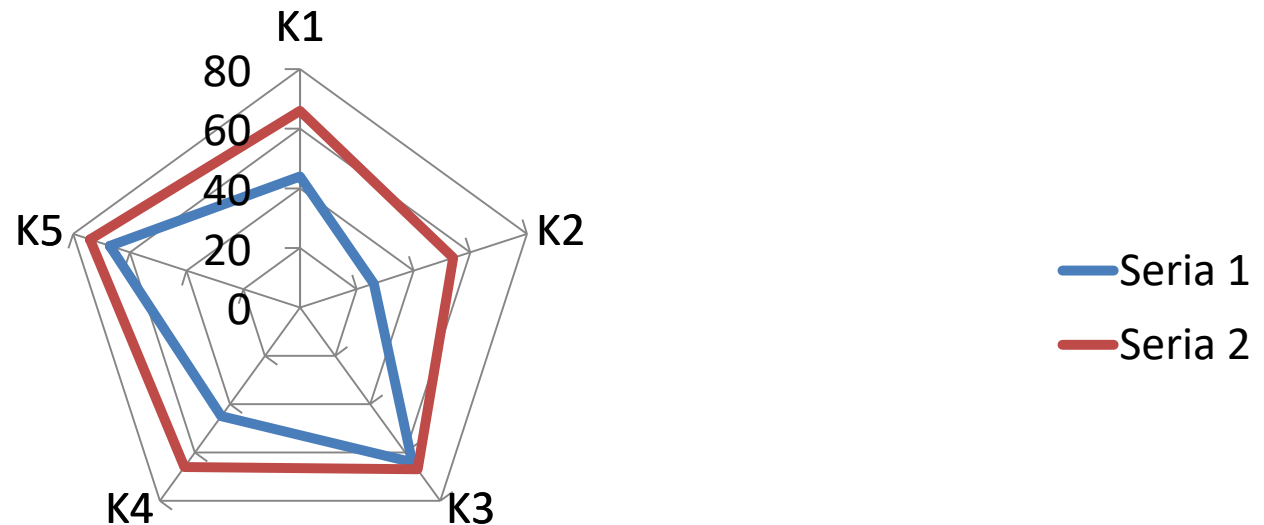
1. Minimum 60 animatorów **PRZYGOTOWANYCH do pełnienia swojej roli**
2. Wypracowanych 8 **inicjatyw animacyjnych**
5. **TWOJA** Praca z tutorem – 3h/uczestnika
6. **Konkurs** – inicjatywy (forma: pokazanie, opisanie, reportaż inicjatyw animacyjnych...)
7. **Wyjazd studyjny – GDZIE, CO I JAK?** – 4 wyjazdy, w każdym regionie PLUS
Seminaria – w 4 regionach, do 50 osób
9. Konferencja przełom września/października – **WPISZ DO KALENDARZA**

EWALUACJA

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ANALIZA KOMPETENCJI

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Slajdy o animacji – z drugiego zjazdu

- ZAPAS

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Animacja, aktywizacja, animator... czyli co i kto?

Łac. *anime* – ożywiać

Działalność ożywiająca społeczność lokalną

- podnosi się jakość życia,
- wyższy jest poziom sprawności rozwiązywania problemów lokalnych oraz
- realizacji celów rozwojowych w porównaniu ze społecznościami lokalnymi, gdzie społeczeństwo nie jest „partycypujące”.

Animator - to praktyk, który poprzez umiejętne wykorzystanie dostępnych technik i narzędzi oraz motywację i edukację inicjuje organizowanie się członków społeczności w celu samodzielnego zaspokojenia ich potrzeb oraz rozwiązania problemów, z którymi się borykają.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

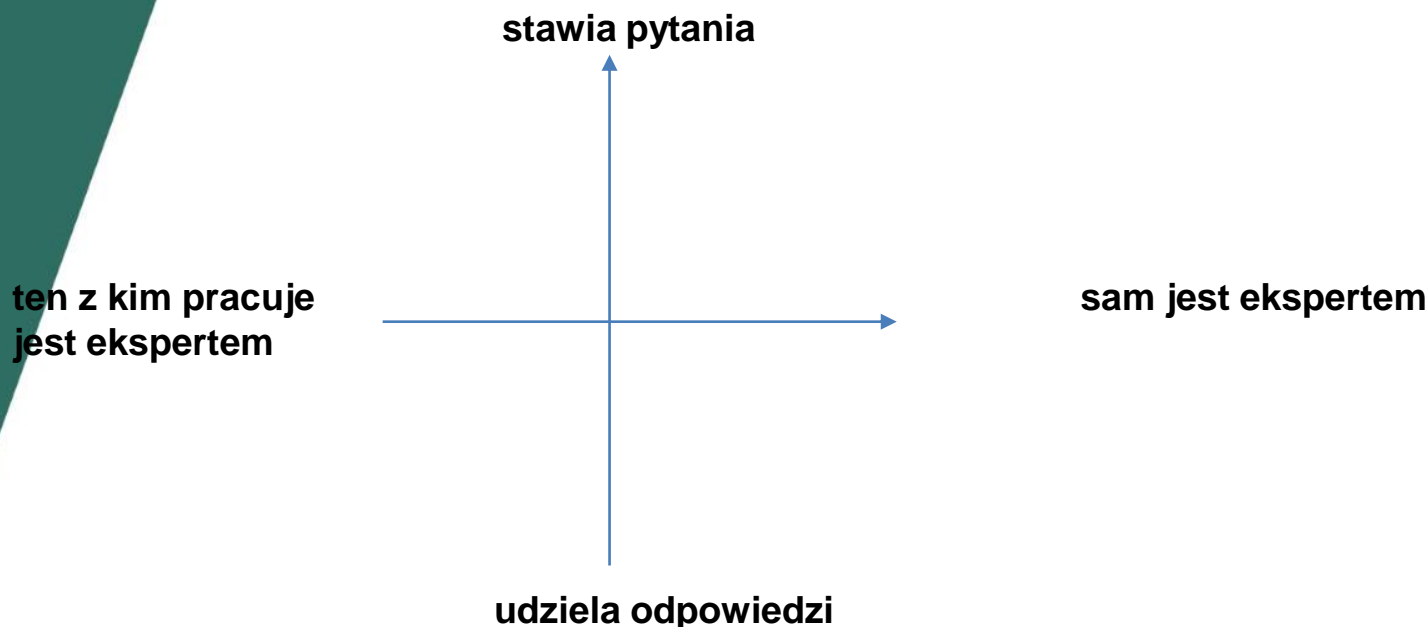
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

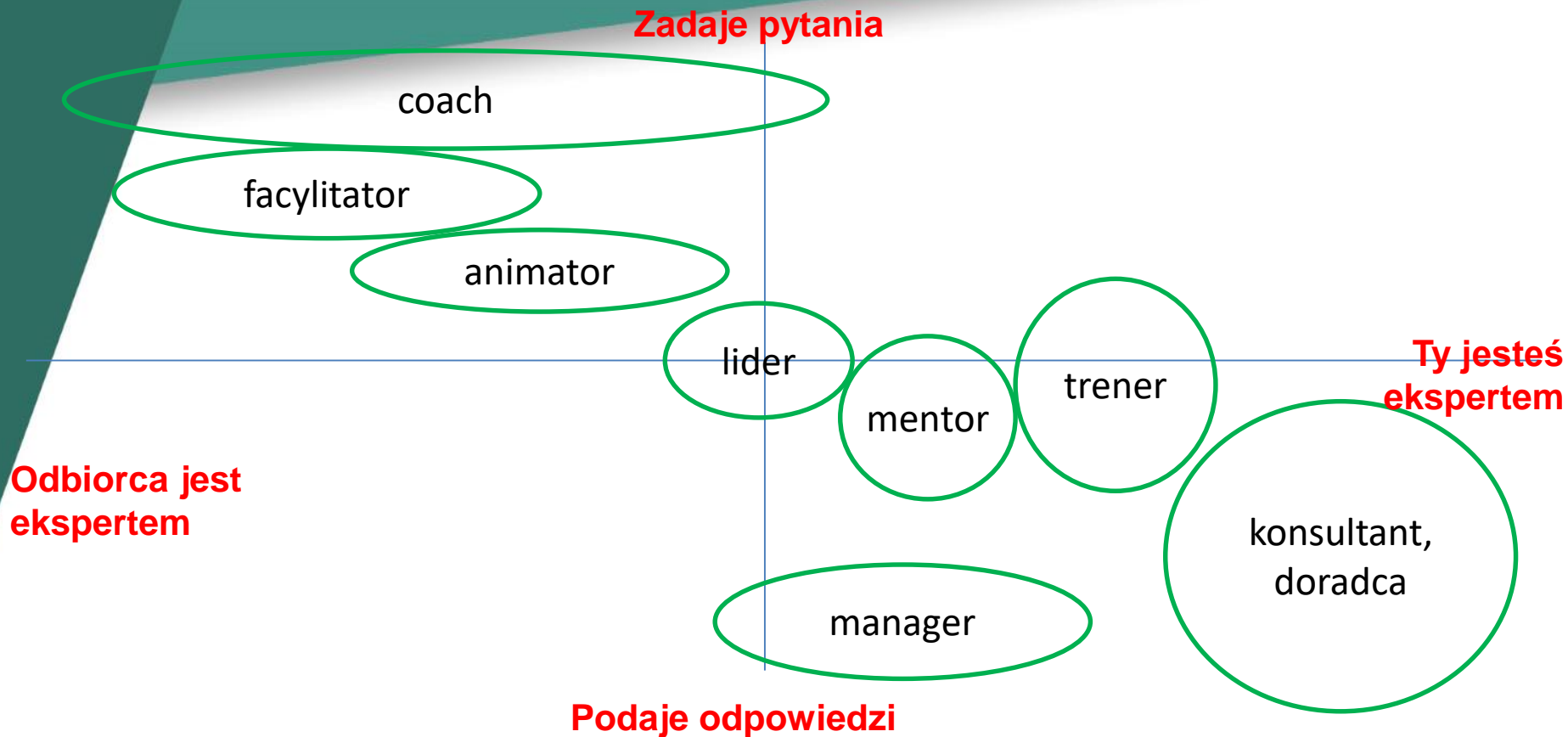

Różne funkcje osób wspierających

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jakie role pełni animator - a jakie lider?

- **Współtworzenie kapitału społecznego – obie role**
  - Ułatwianie i wspieranie włączania się w życie społeczne
  - Budzi społeczność do działania, pomaga w organizowaniu a potem wzmacnianiu rozpoczętej aktywności
  - Dbą o właściwe relacje, kontakty oraz komunikację
- **Analizowanie i tworzenie strategii – też obie role**
  - Prowadzenie i aktualizowanie diagnozy środowiskowej
  - Planowanie rozwiązań
  - Pomoc w tworzeniu strategii
  - Określanie priorytetów
- **Mediacje społeczne – tak, obie role**
  - Zarządzanie konfliktem
  - Edukowanie i przezwyciężanie kryzysów i niepowodzeń
- **Lider jako animator? Animator LIDEREM W LEADER?**

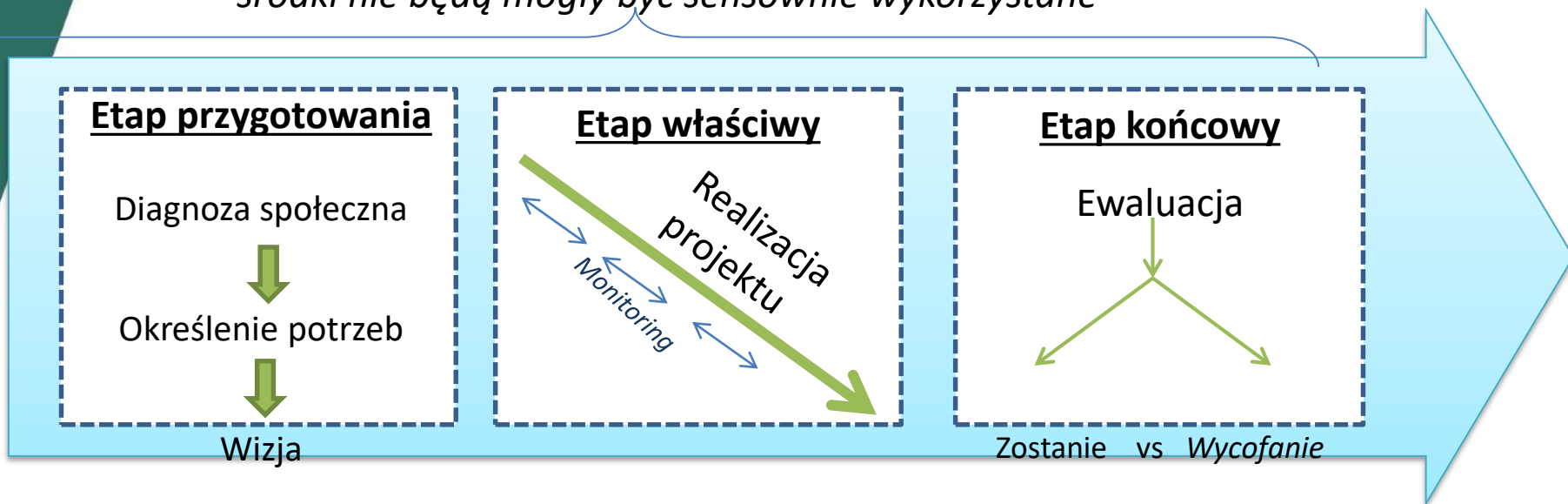
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Etapy animacji czyli co mnie czeka, albo – co już znam

Pozyskiwanie i wykorzystanie zasobów ludzkich

Najważniejszym zasobem „niematerialnym” są ludzie, bez których żadne środki nie będą mogły być sensownie wykorzystane

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Uproszczona prezentacja etapów działania realizowanych w pracy w społecznościach lokalnych

Zbieranie informacji

Ocena sytuacji

Zachęcanie ludzi do spotkania się w celu podjęcia decyzji, jakim problemem chcą się zająć

Tworzenie i wspieranie grupy/kampanii/koalicji

Pomaganie grupie/kampanii/koalicji w planowaniu jej strategii i taktyk oraz określaniu priorytetów działań

Umocnienie i podtrzymanie grup/kampanii/koalicji, gdy zaczynają realizować działania

Dokonanie przeglądu postępów działań grupy/kampanii/koalicji

Pomaganie grupie/kampanii/koalicji w zakończeniu działań lub w podjęciu decyzji, co dalej

(cały proces zaczyna się od początku)

Za: Val Harris ACW SKILLS MANUAL 2001

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Funkcje animatora społecznego

- Zaangażowanie (enganging)
- Ułatwianie (enabling)
- Edukowanie (educating)
- Zachęcanie (encouraging)
- Wzmacnianie (empowering)
- Wyrównywanie szans (equalising)
- Ocenianie (evaluating)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zadania animatora

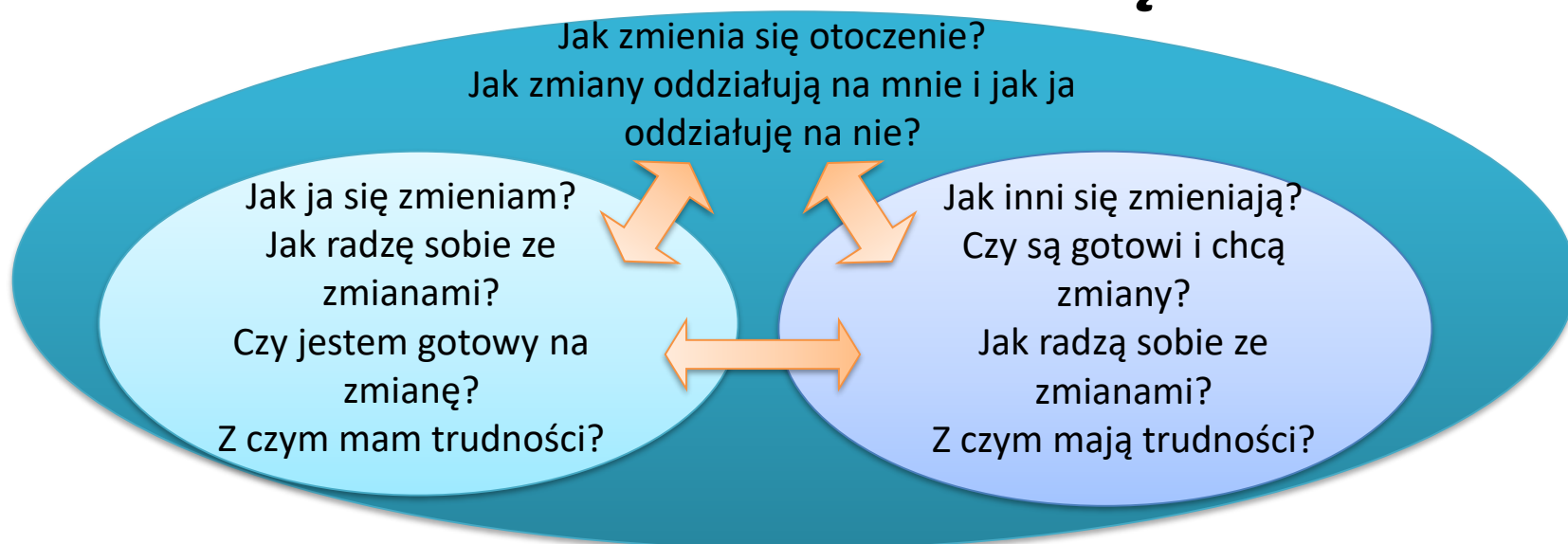
- rozwój **partnerskich relacji** w środowisku lokalnym poprzez budowanie **porozumień**;
- wzmocnienie **komunikacji pomiędzy potencjalnymi partnerami** społecznymi poprzez wypracowywanie **sieci kontaktów i relacji**;
- **nakreślenie profilu społeczności** – poznawanie lokalnych mieszkańców, udogodnień, historii, problemów; **DIAGNOZA**
- wsparcie procesów podejmowania **wspólnych decyzji** poprzez dochodzenie do konsensusu i określanie wspólnego celu;
- pracowanie w oparciu **o dynamikę grup**,
- podtrzymywanie **zaangażowania i motywowanie innych** (I SIEBIE 😊)
- tworzenie **sieci** – praca ponad granicami,
- **pielęgnowanie kontaktów, zarządzanie informacją i zasobami.**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Animacja, działalność społeczna - zarządzanie zmianą

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Trudności animatora – na co trzeba być gotowym

- długi okres pomiędzy działaniem a efektem
- trudno mierzalne bądź też niemierzalne efekty pracy
- potrzeba przygotowania społeczności i siebie na „odejście” po zakończeniu projektu animacyjnego
- konieczność pozostawania w grupie i nie zajmowanie pozycji lidera, mimo nacisków społeczności lokalnej – by dać jej szansę na pobudzenie własnej, wewnętrznej aktywności i chęci do działania
- o wartości pracy animatora decydują nie jego osiągnięcia a dokonania społeczności, w której działa; (a gdzie cały splendor?)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Trudności animatora – na co trzeba być gotowym

- potrzeba ciągłego radzenia sobie z lokalnymi konfliktami, uprzedzeniami i stereotypami;
- problemy rozgraniczania dwóch sfer – prywatnej i zawodowej;
- trudności z pokonaniem obaw i oporów członków społeczności przed zmianą;
- konieczność poradzenia sobie ze sprzecznością poglądów i celów własnych a ludzi w animowanej społeczności.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**DWIE DROGI
POTRZEBY
[CZEGO BRAKUJE]**

**USŁUGI DOSTOSOWANE
DO POTRZEB**

KONSUMENCI

**„ROZWIĄZANIEM
SĄ PROGRAMY”**

**DWA ROZWIĄZANIA
ŚRODKI
[CO JEST]**

**POŁĄCZENIA
I WKŁAD**

OBYWATELE

**„ROZWIĄZANIEM
SĄ LUDZIE”**

Filozofia?

ABCD przedstawia inną drogę rozwoju społeczności: **mapę zasobów**. W przeciwieństwie do mapy potrzeb, mapa zasobów zaczyna od wskazania „co już jest” – określając, co aktual-

nie społeczność posiada, a co może pomóc w rozwiązaniu problemów i realizacji celów. Kim i czym dysponujemy? Co możemy zdziałać?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Rola animatora a poziomy gotowości społeczności do zmiany

**ETAPY
AKTYWNOŚCI**

**Społeczność,
która ŚPI**

**Społeczność,
która
MARZY**

**Społeczność,
która DZIAŁA**

**ROLA
ANIMATORA**

Obudzić ją

**Pomóc się
zorganizować**

**Wzmacniać
ale uważać z
ingerencją**

Źródło: Jordan, Skrzypczak, Kim jest animator społeczny?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Gotowość do działań społecznych na rzecz własnej społeczności

- Gotowość do działań wspólnotowych o charakterze nieodpłatnym napotyka na badanym obszarze na spore trudności. Przede wszystkim ze względu na powszechny **brak zaufania i podejrzliwość wobec działań społecznych** jako wysoce nieprawdopodobnych, gdzie ukryty interes musi stanowić zasadniczy motyw.
- Ta anomijna sytuacja pogłębianą jest przez powszechność bierności i apatii.
- Dodatkowo sytuację komplikuje (w niektórych społecznościach) ich **różnorodność kulturowa**, która z natury rzeczy każe patrzeć na akcje organizowane przez jednych jako niewarte poparcia i vice-versa.
- Co gorsza jednak normą są **inicjatywy angażujące tylko wybrane grupy, kontestowane przez pozostałych mieszkańców jako podejrzane**. Skutkiem tego działalność społeczna z czasem może tam w ogóle zamierać.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Instytucje podnoszące poziom kapitału społecznego

- Wśród instytucji podnoszących poziom kapitału społecznego na pierwszy plan wysuwano **fundusze sołeckie**.
- Dość niepokojące sygnały dotarły do nas, jeśli chodzi o znaczenie w budowaniu kapitału społecznego organizacji pozarządowych – część liderów godzi się na **zawłaszczanie obywatelskości i działań wspólnotowych przez wybrane monopole pozarządowe** (np. OSP, czy przybudówki gminne), nie widząc sensu we wspieraniu oddolnych inicjatyw społecznych.
- Dobrze postrzegana jest rola władz gminnych w stymulowaniu rozwoju kapitału społecznego, z zastrzeżeniem podanym powyżej.
- Bardzo dobrze oceniono działalność i znaczenie **sołtysów i rad sołeckich**.
- Wpływ kościoła w tym zakresie jest w olbrzymiej mierze zależny od osoby proboszcza – **podawano jednak liczne pozytywne przykłady roli kościoła** w budowaniu kapitału społecznego o charakterze pomostowym

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

C.d.

- Co jest już bardzo niepokojące – niektórzy z badanych liderów uważali, że **istniejąca niewielka liczba tych organizacji jest wystarczająca, a powstawanie kolejnych – wręcz szkodliwe.**
- *Uważam, że organizacji społecznych jest mało, ale wystarczy. Nie ma sensu wciąż tworzyć nowych, stymulować ich rozwoju. Niech te co są robią swoje (P)*

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

„My” i „oni”

- Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest wyraźnie oddzielanie przez zwykłych mieszkańców **„nas” od „nich”, gdzie „oni”** to zarówno władze, jak i przedstawiciele Trzeciego Sektora.
- Wolontariusze działając **upodabniają się w ich oczach do działającej władzy**, tym samym więc mają z nią zbieżne (niecne?) interesy.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

„Każdy, kto działa jest podejrzany”

- Nie chodzi tu jedynie o usprawiedliwianie własnej bierności i apatii, lecz o coś znacznie głębszego – o zakorzenienie w świadomości mieszkańców przekonania o **nieprzyjacielskim charakterze nie tylko państwa i samorządu, ale także społeczeństwa obywatelskiego** oraz wszelkich jego instytucji

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PODSUMOWANIE

- Skomplikowany charakter sieci i więzi na tym obszarze – pozorni wrogowie demokracji lokalnej w rzeczywistości są często jedynymi jej instytucjami
- Władza, samorząd i Trzeci Sektor traktowani są jako jedna struktura
- Niebywale trudne pole do budowania kapitału społecznego
- **Oddolna animacja od wewnątrz przyniesie efekty tylko z pomocą zewnętrznych animatorów**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PODSUMOWANIE

- Stosunkowo silne więzi ze społecznością mają charakter indywidualny. **Silna tożsamość nie przekłada się na działania zbiorowe.** Pewnym potencjałem są działania nieformalne, przy niechęci do instytucjonalizacji i instytucji mogą one stanowić bazę dla początkowych działań partnerstw.
- Badani **preferują kontakty rodzinne** ich sieci relacji są ograniczone do najbliższych i bezpośrednich sąsiadów. Z tego powodu zasoby społeczne obszaru należy uznać za ograniczone, homogeniczne i trudne do wykorzystania.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Rekomendacje

REKOMENDACJA 1: Rozpoczynając projekty w nowych społecznościach **należy zacząć od działań nieformalnych, nastawionych na budowanie relacji społecznych i więzi zaufania.** Warto w tym celu zidentyfikować **lokalnych, nieformalnych liderów,** którzy mogliby pomóc w takim procesie. Kluczowe są tu **relacje osobiste, twarzą w twarz,** nieograniczone do sporadycznych spotkań.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- **REKOMENDACJA 2:** Należy w mieszkańcach (działaniami nieformalnymi, bądź poprzez bezpośredni kontakt) wytworzyć **świadomość zależności losów i kariery jednostki od sytuacji danej społeczności.**
- **REKOMENDACJA 3:** Warto zwrócić uwagę na **kobiety wiejskie**, w tej chwili jest to grupa osób z największym potencjałem, który można wykorzystać w działaniach na rzecz rozwoju regionu.
- **REKOMENDACJA 4:** Warto prowadzić **systematyczne badania jakościowe** wśród liderów, by pogłębiać uzyskane przez nas informacje

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Istota metody LEADER*

- Istota metody LEADER zawiera się w efektach społecznych i mentalnych, dotyczy pozytywnego wpływu na rozwój kapitału społecznego na obszarach wiejskich poprzez:
  - powstawanie nowych organizacji,
  - formalizowanie i profesjonalizację organizacji istniejących,
  - podejmowanie wspólnych inicjatyw,
  - odkrywanie i wyzwalamie lokalnego potencjału,
  - współpracę samorządu z organizacjami pozarządowymi i firmami,
  - realizację projektów inwestycyjnych, odpowiadających na bezpośrednie potrzeby ludzi (place zabaw, świetlice, sale komputerowe z dostępem do Internetu, biblioteki gminne, domy kultury), które pociągają za sobą większe zaangażowanie społeczności lokalnej.

* Na podstawie umowy partnerstwa

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zasady LEADER

- **LEADER – przez aktywizację społeczności do definiowania i rozwiązywania problemów!**
  - Lokalne podejście pomaga w wyznaczeniu pożądaných i najbardziej dopasowanych kierunków rozwoju oraz pozwala na lepsze zdefiniowanie problemów obszaru i określenie sposobów ich rozwiązania
- Tylko przy partnerskiej współpracy samorządu z sektorem społecznym możliwe jest zastosowanie takiego podejścia.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

96

Zasady LEADER

- **LEADER – aktywizacja przez włączenie partnerów społecznych!**
  - LEADER jest podejściem przekrojowym, które ma przyczynić się do aktywizacji społeczności wiejskich poprzez włączenie do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw partnerów społecznych.
- Wiele samorządów w swej dotychczasowej praktyce stosuje zasadę społecznych konsultacji przy określaniu planów i zadań.
- W metodzie LEADER ważne jest by partnerzy społeczni byli także stroną czynną we wdrażaniu lokalnych inicjatyw.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

97

Zasady LEADER

- **LEADER – oddolnie i innowacyjnie!**
- LEADER wprowadza oddolne podejście do rozwoju obszarów wiejskich, polegające na opracowaniu przez społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju obszaru oraz realizacji wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby (ludzkie, naturalne, kulturowe, historyczne, itp.), wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów:
  - publicznego,
  - gospodarczego,
  - społecznego.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

98

Zasady LEADER

- **LEADER – samodzielność partnerstwa!**
  - Przedstawiciele sektorów społecznego, publicznego i gospodarczego, tworzą partnerstwo trójsektorowe, czyli Lokalną Grupę Działania, która samodzielnie wybiera projekty, a ich realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów wspólnie opracowanej strategii.
- Występuje tu rodzaj dualizmu; w ramach partnerstwa funkcjonuje gmina, ale LGD podejmuje decyzje samodzielnie.
- Gmina może na kształt tych decyzji wpływać jedynie przez swoich przedstawicieli w LGD.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

99

Zasady LEADER

- **LEADER – wzmocnienie kapitału społecznego!**

- Oddolne podejście wzmacnia spójność podejmowanych lokalnie decyzji, podnosi jakość zarządzania i przyczynia się do wzmocnienia kapitału społecznego w wiejskich środowiskach a także skłania do stosowania rozwiązań innowacyjnych w zakresie rozwoju regionu.
- Zrozumienie związków pomiędzy wzmocnieniem kapitału społecznego, a jakością procesów zarządzania rozwojem strategicznym według dyrektyw zapisanych w LSR będzie decydujące dla wzrostu jakości życia na obszarach wiejskich.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

100

Zasady LEADER

- **LEADER – lepsze wykorzystanie środków finansowych z UE!**
  - Te wszystkie elementy, jakie ze sobą niesie podejście LEADER, z pewnością sprzyjają lepszemu wdrożeniu i absorpcji środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także innych programów finansujących rozwój obszarów wiejskich.
- Proces ten wzmacnia zastosowanie podejścia LEADER do wdrażania innych programów w ramach RLKS – CLLD (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność).

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

101

Zasady LEADER

- **LEADER – samoorganizacja i zarządzanie na poziomie lokalnym!**
  - Realizacja podejścia LEADER w dłuższej perspektywie czasowej przyczyni się do: zwiększenia liczby miejsc pracy i zwiększenia różnorodności gospodarczej obszarów wiejskich.
  - Poprzez działania wdrażane podejściem LEADER możliwe będzie wzmocnienie kapitału społecznego na wsi, poprawa samoorganizacji i zarządzania na poziomie lokalnym.
- **Dziś już możemy ocenić czy tak się stało!**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

102

Zasady LEADER

- **LEADER – zrównoważony rozwój i zachowanie dziedzictwa!**
  - Wdrażanie oddolnych zintegrowanych strategii lokalnych pozwala na zapewnienie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w tym zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi.
- Dbłość o tradycję, o dorobek przeszłych pokoleń buduje tożsamość obywatelską i mocne więzi z regionem.
- Dla władz samorządowych jest to ważna przesłanka w kształtowaniu ogólnego wizerunku gminy, a także dla wielu podmiotów obszaru dla kształtowania marki regionu.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

103

Zasady LEADER

- **LEADER – decyzje najbliżej lokalnych środowisk!**
  - LGD jest najbliższym lokalnych środowisk wiejskich ogniwem, w całym unijnym systemie finansowania rozwoju obszarów wiejskich.
- Uspołecznienie procesu decyzyjnego, na poziomie najniższym (najbliżej mieszkańców) w zakresie dysponowania publicznymi funduszami ma znaczenie podstawowe.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

104

Podsumowanie

Siedem kluczowych cech podejścia Leader:

1. Lokalne strategie rozwoju dla danego terytorium.
2. Oddolne opracowywanie i wdrażanie strategii .
3. Lokalne publiczno-prywatne partnerstwa: Lokalne Grupy Działania.
4. Zintegrowane i wielosektorowe działania.
5. Innowacja.
6. Współpraca.
7. Tworzenie powiązań (sieciowanie).

A także zarządzanie finansami na poziomie lokalnym.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24.08.2018

105

Etapy wdrażania LEADERA w Polsce

SAPARD 2004-2006 – I i II schemat dla podejścia Leader

PROW 2006-2013 - oś LEADER

PROW 2014 – 2020 – RLKS

Zbudujemy wspólną oś czasu Leadera w Polsce i zaznaczmy:

- od kiedy w niej istnieje moje partnerstwo oraz
- od kiedy my zaczęliśmy działać na jego rzecz

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PARTNERSTWO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

FAZY ŻYCIA PARTNERSTWA

FAZA INICJALNA

pomysł na partnerstwo, pierwsze rozmowy o współpracy, grupa zainteresowanych

FAZA ORIENTACJI

osobne projekty każdego z partnerów, członkowie starają się zrozumieć istotę partnerstwa i poznać partnerów, relacje oficjalne i dość powierzchowne, zespoły tematyczne,

FAZA KONFRONTACJI OPINII / DOCIERANIA

zaczątki zespołów projektowych, początki wspólnego działania, ujawnianie i negocjowanie interesów, główną motywacją udziału w grupie jest najczęściej usprawnienie montażu finansowego

FAZA NORMOWANIA I POCZĄTKÓW WSPÓŁPRACY

wewnątrzsterowność grupy, zespoły projektowe, podział pracy między partnerów, początek wspólnego planowania, początek instytucjonalizacji i tworzenia infrastruktury dla partnerstwa, początki wpływu na decydentów, lider staje się akceptowany przez innych, początek tworzenia strategii

FAZA WSPÓŁPRACY

bardziej złożone projekty, długofalowe planowanie, pełna instytucjonalizacja, silna rola opiniotwórcza w regionie, wywieranie wpływu, redefinicja celów

FAZA TERMINALNA

rozpad z powodu
a) wykonania zadania
b) uchylenia się od konfliktu,
c) niezdefiniowania obszaru współpracy

PROCES TWORZENIA SIĘ PARTNERSTWA

„Raport z przeglądu mechanizmów i metod finansowania działalności grup partnerskich”, Radosław Tendera, na zlec. Fundacji Partnerstwo dla Środowiska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Cechy udanego partnerstwa

Forum Brokerów Partnerstwa przy Forum Liderów Biznesu Księcia Walii

- Uczące się i adaptujące się do zmiany
- Jawny system komunikacji i przywództwa
- Wspólnie uzgodnione cele
- Dobrowolne i sprawiedliwe
- Partnerzy dzielą ryzyko i korzyści
- Efekt synergii – wspólne osiągnięcia dają lepszy efekt niż suma działań pojedynczych partnerów

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ryzyka związane z partnerską współpracą

Dla każdego z sektorów, ryzyko może być związane z następującymi zagadnieniami:

- **Utrata reputacji** – wszystkie organizacje i instytucje przywiązują dużą wagę do swojej reputacji, mogą się więc obawiać, czy ich reputacja nie dozna uszczerbku w związku z przystąpieniem do partnerstwa lub jego przyszłymi ewentualnymi niepowodzeniami.
- **Utrata autonomii** – ścisła współpraca z innymi partnerami automatycznie oznacza mniejszą niezależność dla poszczególnych organizacji w obszarach objętych współpracą partnerską.
- **Konflikt interesów** – zarówno na poziomie strategicznym, jak i operacyjnym, w pewnych sytuacjach może się okazać, że interesy partnerstwa i danej organizacji nie pokrywają się, lub że przyjęty kompromis nie odpowiada danej organizacji.
- **„Drenaż” zasobów** – partnerstwo zazwyczaj wymaga sporych nakładów (przede wszystkim czasu) „z góry”, na długo przed osiągnięciem oczekiwanych korzyści.
- **Wyzwania związane z realizacją projektów** – po utworzeniu partnerstwa i zgromadzeniu potrzebnych zasobów, partnerzy rozpoczną realizację wspólnych projektów, co przyniesie nowe zobowiązania i wyzwania dla poszczególnych organizacji.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Rekomendacje z diagnozy społecznej „Liderów Zmiany”

- nawiązanie kontaktu,
- obustronnie podtrzymywany proces interakcji,
- definiowanie/diagnoza zakresu **wspólnych celów, potrzeb i interesów,**
- ocena/diagnoza **potencjału do współdziałania** dla zaspokojenia potrzeb i realizacji wspólnych celów,
- **planowanie** wspólnego, zintegrowanego działania,
- **działanie** w partnerskiej współpracy,
- **monitoring i ewaluacja** wspólnego działania,
- **rozwój partnerstwa jako wspólny cel, w tym celowe, intencjonalne wzmocnienie tożsamości społeczności, jej coraz lepsza samoorganizacja,**
- **trwały wzrost kapitału społecznego,**
- **umacnianie partnerstwa jako społeczności w lokalnej wspólnocie.**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Funkcje w partnerstwie

- **PROMOTOR** - Osoba lub grupa osób, które promują partnerstwo wykorzystując swoją osobistą / zawodową reputację; rola, której zadaniem jest wzmocnienie autorytetu partnerstwa i zwiększenie jego oddziaływania.
- **ANIMATOR** – Osoba wybrana albo spośród organizacji partnerskich, albo spoza partnerstwa, która działa w imieniu partnerów w celu zbudowania i umocnienia partnerstwa - szczególnie w fazie jego powstawania i początkach funkcjonowania
- **DARCZYŃCA** - Jeśli każdy z partnerów wnosi jakiś wkład do partnerstwa (zob. rozdział 2), to de facto każdy z nich jest darczyńcą. (Uwaga: może złożyć się tak, że wszyscy darczyńcy danego partnerstwa będą z zewnątrz - partnerzy będą musieli wówczas jasno ustalić zasady relacji z nimi i raportowania, tak, aby nie podważały one integralności partnerstwa).
- **KOORDYNATOR** - Osoba wybrana przez partnerstwo, zatrudniona (opłacana) do kierowania partnerstwem i/lub projektami partnerstwa - zwłaszcza na etapie, kiedy partnerstwo jest w pełni ukształtowane i gotowe do wdrażania projektów.
- **MODERATOR** - Osoba (z reguły spoza partnerstwa) wyznaczona do pokierowania wybranym aspektem funkcjonowania partnerstwa (np. zorganizowanie i poprowadzenie spotkania dotyczącego konkretnego problemu, z którym muszą uporać się partnerzy).
- **RZECZNIK** - Osoba, najczęściej członek partnerstwa, której zadaniem jest promowanie partnerstwa i jego działań - przede wszystkim w oparciu o dokonania partnerstwa, a nie opierając się na własnej reputacji (jak w przypadku „Orędownika”).

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Partnerstwo – kluczowe wątki z perspektywy psychospołecznej:

- wspólne **potrzeby**, wspólnota potrzeb
(czy Twoja potrzeba to mój problem?)
- **komunikacja** w partnerstwie i z otoczeniem partnerstwa
- budowanie porozumień, w tym **długofalowych**
- długofalowe partnerstwa i porozumienia dla **dobra społeczności**
- **współpraca i rywalizacja** – motory napędowe partnerskich działań społecznych dla dobra wspólnoty

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Metody diagnozowania problemów i zasobów w komunikacji **animatora LGD**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

WIZJA LOKALNA

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Diagnoza środowiska – jak się za to zabrać?
ZAINSPIRUJ SIĘ!! <http://pomysly.e.org.pl>

SŁOWA KLUCZE

O PROJEKCIE

O NAS

KSIĄŻKA

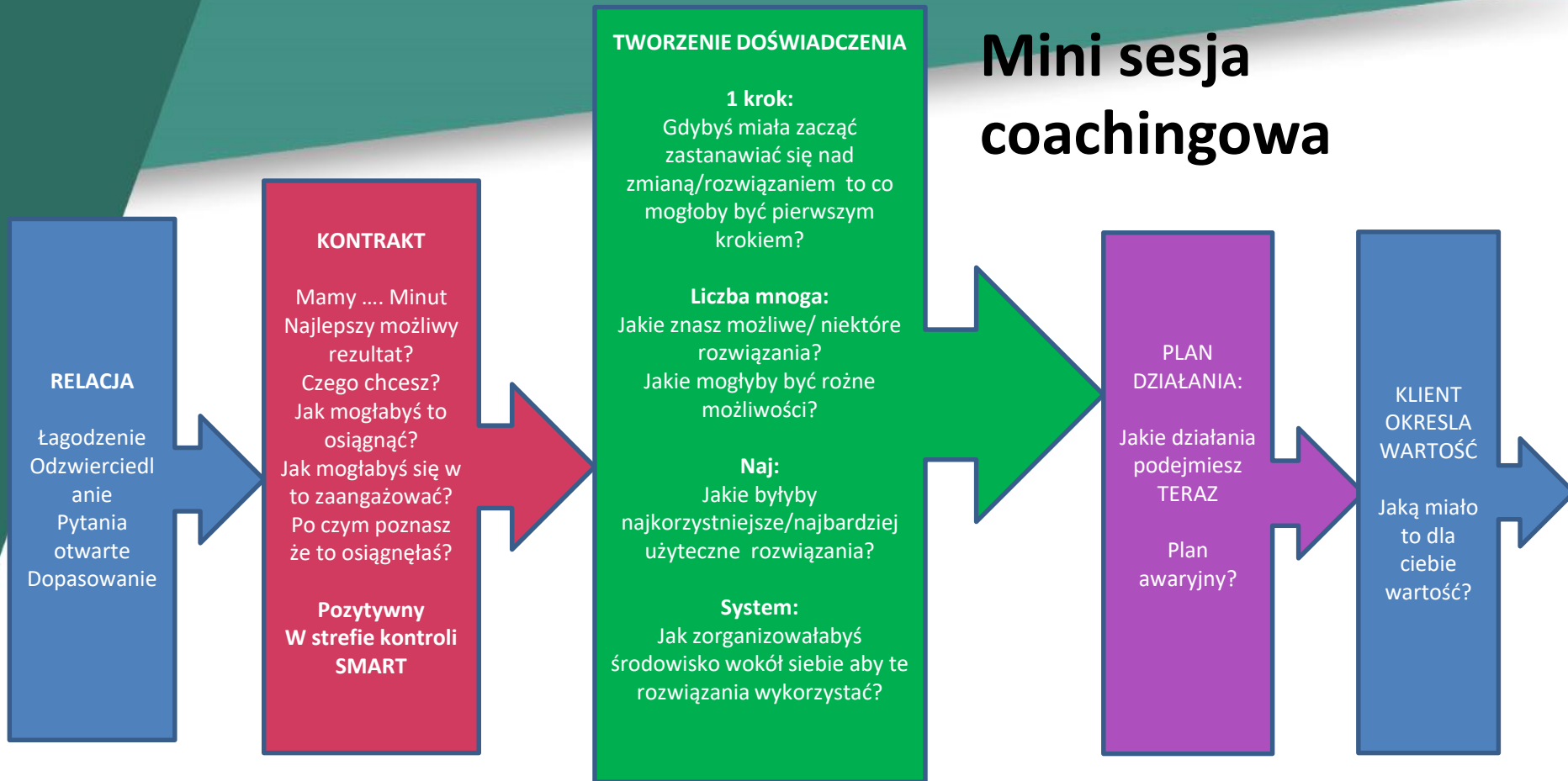
PARTNERZY

KONTAKT

ENGLISH

Mini sesja coachingowa

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI ANIMATORA LGD

Odwiedź portal KSOW – www.ksow.pl
Zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
”Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

